

dynamische keuken

Koeientuin op De Buitenplaats

Klanten helpen mee een droom te

Bram Borst en Ilse van der Eerden van boerderij De Buitenplaats in Eenigenburg (NH) hebben al 22 jaar 25 melkkoeien. Ze krijgen steeds meer vaste klanten. Veel gezinnen voelen zich verbonden met het bedrijf en vinden er waar ze naar op zoek zijn. Wat beweegt hen? Ilse Beurskens – van den Bosch sprak met enkele enthousiaste klanten. *Tekst en foto's: Ilse Beurskens – van den Bosch, natuurvoedingskundige.*

Vorig jaar kampeerde ik met mijn gezin op boerderij De Buitenplaats. Twee keer per dag wandelden de koeien van de wei langs onze tent naar de stal om daar gemolken te worden. Onze dochter van vijf vond het reuze interessant en trok ons 's morgens en 's avonds mee de stal in om te kijken. Op haar hurken sloeg ze aandachtig gade wat er met de melkmachine en de uiers gebeurde. Grote meiden hielpen de boer en wisten precies de gang van zaken. Ze nodigden haar uit om knollen en bieten te komen voeren aan de koeien die gemolken werden. Prachtig vond ze het! In de schuur stond een maquet-

te van een nieuwe stal: de Koeientuin, met daarnaast een uitnodiging om deze unieke stal te helpen bekostigen.

200 vaste klanten

Ilse van der Eerden en Bram Borst maken van de verse melk een aantal zuivelproducten: melk, karnemelk, boter, yoghurt, hangop en slagroom. Ze brengen de producten naar verschillende winkels en naar vier melkhuisjes die verspreid staan in de dorpen rondom de boerderij. Ongeveer 200 vaste klanten hebben een sleutel en kunnen de zuivelproducten zelf pakken. Ze tekenen af

wat ze hebben meegenomen en krijgen één keer in de 6 weken een rekening.

Dit jaar is de bouw van de Koeientuin begonnen. Bram heeft goed naar zijn koeien gekeken en weet wat hen bekoort. Ze houden van licht en ruimte en willen naar buiten kijken. Bram: "Koeien zijn één met hun omgeving. Hoe mooier de omgeving, hoe mooier de koeien. Ik wil ze niet naar zo'n stomme muur laten kijken. Daarom bouw ik geen muren, maar gebruik ik schrikdraad, net als in de wei. Aan één kant komt er een muurtje. Dat is het voerhek, zodat de koeien hun voer niet de stal in kunnen slepen." Dit

realiseren

Maquette van de Koeientuin, een open stal waar bomen en struiken in kunnen groeien

muurtje staat er al en is 60 cm hoog. "Binnen in de schuur komen bomen en struiken," zegt Bram trots. Om de nieuwe schuur te kunnen bekostigen bieden Bram en Ilse hun klanten obligaties te koop aan. Tot nu toe kochten 65 gezinnen één of meerdere obligatie van 100 euro. Dat leverde 7000 euro op. De klanten ontvangen de rente en aflossing in de vorm van zuivelproducten, vlees of een verblijf op de camping. Bram: "We hebben er de helft van de betonnen vloer mee kunnen betalen."

Consument kan kiezen

Op een mooie zaterdag in april ontmoet ik een aantal vaste klanten van De Buitenplaats op de boerderij. We zitten samen rond een vuurplaats, Bram en Ilse zijn er ook bij. Naast ons staat een mooie oven van klei onder een inventief dak van houten kistjes. Ik vraag of zij iets willen vertellen over wat hen bindt aan dit bedrijf.

buurt op een moderne boerderij. Ik wist niet wat ik zag. De stal was een fabriek, de koe een productiemiddel en de boer een manager. En alles achter gesloten deuren."

"Ik kom uit een Philips-nest. Ik ben ingenieur en werk in de computerelektronica. Ik heb vaak het gevoel dat er het liefst zonder mensen gewerkt wordt, die zijn maar lastig. Het klopt niet meer in ons bedrijfsleven, het hele sociale systeem niet. Bedrijven als

'Koeien zijn één met hun omgeving. Hoe mooier de omgeving, hoe mooier de koeien'

Jack doet als eerste zijn verhaal. Hij woont samen met zijn vrouw en twee dochters van zes en negen in Schagen. Daar geniet hij van de zuivel via een melkhuisje. Jack: "Mijn oom had vroeger koeien. De boerderij telde tegen de 60 koeien. Dat was toen maximaal. Iedere koe had een naam en een eigen karakter. Dat herinner ik mij nog goed. Wanneer we de koeien gingen halen om te melken riepen we ze allen bij de naam, maar ze reageerden niet allemaal hetzelfde. Banja wilde altijd de eerste zijn, terwijl anderen op steeds dezelfde hoekjes wegkropen. Deze koeien moest ik lokken met een geperste koek van hooi. Ik weet nog dat mijn oom elke avond voordat hij ging slapen naar zijn koeien ging kijken." Ik zie aan Jack dat hij met een warm hart aan zijn oom terug denkt. "20 jaar was ik niet meer op een boerderij geweest. Toen was ik met een schooltje hier ergens in de

Unilever hebben het financieel belonen van investeerders in hun doelstelling staan, niet de zorg voor goede of gezonde voeding. Ik zou veel dingen graag anders zien en dan moet ik daar ook naar leven. Ik betaal graag goed voor een goed product."

Jack is enthousiast en spreekt met passie. Het is zichtbaar hoe belangrijk hij het vindt om zich te verbinden met dat waar hij achter staat. Jack: "Ik vind het naar om over de rug van een ander weinig voor een product te betalen. Ik wil als consument laten zien dat je andere keuzes kunt maken. Daarom steun ik Bram en Ilse. Er zit zo'n mooie intentie in dit bedrijf. De koeientuin, zo open en natuurlijk. Het is zo'n prachtig idee. Ze weten wat ze willen en gaan ervoor. Je ziet in de maatschappij zo veel oneigenlijke dingen gebeuren: krachtvoer heeft zulke vieze mest tot gevolg dat je het in de grond moet injecteren

omdat de stank niet te harden is. Hier is een mooi cirkelsysteem waarin de mest wordt opgevangen en gecomposteerd. Niets vies aan. Dat laat ik graag mijn dochters zien."

Onze economie klopt

Linda woont in het dorp. Linda: "Ik doe niet alles biologisch. Maar als het zonder gif kan,

prijs van jullie zuivel niet verhoogd? Jullie zijn niet zelfvoorzienend, jullie moeten ook steeds meer voor producten betalen."

Bram: "Nee, als het niet nodig is, dan verhogen we de prijzen niet. Het gaat goed. Onze economie klopt. We hebben geen duur systeem voor de melkverwerking en geen duur etiket. Het gaat goed zo."

"Maar ik wist het meteen: dit is het. We zijn hier nu vier jaar bijna elk weekend. Het is heerlijk. We staan langs het koeienpad. Ik geniet zo van het uitzicht, de rust en de geluiden. Vogels die zingen, een haan die kraait, schuifelende en loeiende koeien en af en toe een tractor. Dat hoor ik thuis niet. Daar hoor ik continu sirenes." Marga

Bram en Ilse (midden) samen met klanten bij de vuurplaats

Even poseren voor de foto: klanten bouwen mee met de stal

waarom dan met? Ik vind het leuk - zo'n mooi bedrijf met lekkere en goede melk in ons dorp. Dat wil ik graag steunen. Toen ik een erfenis kreeg vond ik de Koeientuin een goede investering." Elk jaar wordt er 10 procent van de obligaties uitgeloot om in natura te worden uitbetaald. Linda was als eerste aan de beurt. "Nee," zei ze, "niet meteen, hoor. Laat nog maar even staan." En dan vraagt ze aan Bram: "Bram, alles wordt duurder, maar jullie melk heeft na al die jaren nog steeds dezelfde prijs. Waarom is de

Gelukkige koeien

Appie en Marga wonen in Zaandam en zijn gek op De Buitenplaats. Appie: "Vier jaar geleden waren we beiden overspannen. We zochten een fijne plek om onze caravan neer te zetten. In het voorjaar kwamen we hier kijken. Marga kan niet goed tegen rommel. Het moet altijd netjes zijn. Ja, en hier ligt overal wat: gereedschap, gaas, hout, skelters en allerlei ander speelgoed. Dus ik dacht: dit wordt het niet."

Marga zit op het puntje van haar stoel:

denkt aan iets en krijgt pretoogjes: "Bram had vanmorgen gaten gegraven voor de palen van de nieuwe schuur en liep met een kruiwagen vol aarde. Hij zei: kom eens kijken. Hij kiepte de berg aarde op het koeienpad. Nou, de koeien gingen door het doller heen. Zoiets had ik nog nooit gezien. De koeien gingen met hun hoorns in de berg en gooiden de aarde over hun rug. Ze gingen er zelfs in liggen rollen." Appie: "Ze sprongen met vier poten tegelijk de lucht in. Heb je dat wel eens gezien? Magnifiek. Zo speelt."

Marga: "Vorig weekend hebben we geholpen. We hebben het voerhek gemetseld voor de nieuwe stal. Appie: "Ik zie dat de koeien hier gelukkig zijn." En na een korte stilte: "Ik vind karnemelk heel lekker, maar zo lekker als deze had ik nog nooit geproefd. Die van de supermarkt hoef ik niet meer. We nemen elk weekend zuivel voor de hele week mee. En vlees." Marga op zachtere toon: "Toen ik vlees at van deze koeien, ja het is heel gek, maar ik werd er blijer van. Ik dacht zelf: hè? Maar het is echt waar. Ik word er blijer van."

Voeding voor de ziel

Wanneer iedereen aan de beurt is geweest ontstaat een diepgaand gesprek. We hebben het over energievelden in ons lichaam. Over welke rol gezonde voeding daar op heeft. We hebben het over onze moderne samenleving en hoe aspecten daarvan ziekteprocessen negatief kunnen beïnvloeden. We hebben allemaal het gevoel: het gaat niet goed zo. Mensen zijn niet gezond en niet gelukkig. Hoe kan het anders? We hebben het over epigenetica en de invloed die onze ziel heeft op onze genetische erfelijkheid. Welke voeding voedt onze ziel? We hebben allemaal ons eigen beeld. Maar zijn het met elkaar eens: lokale voeding van een bedrijf met oog voor de eigenheid van plant en dier, en waar de klanten kunnen meedoen, werkt voedend en helend.

Ilse: "Vorige maand werden we benaderd door groothandel Odin. Ze vroegen of we interesse hadden om zuivelproducten te leveren voor de Estafette winkels in heel Nederland. En dat op korte termijn. Maar

dat kan niet en dat willen we ook niet, want dan zouden we in één keer twee keer zo veel melk moeten verwerken." Bram: "In onze doelstelling staat niets over winst of groei. We hebben al jaren 25 koeien en dat is goed zo. Dat willen we zo houden. In onze doelstelling staat dat wij heerlijke, betaalbare, regionale en betrouwbare zuivel willen leve-

Bijdragen aan de Koeientuin

Iedereen die een bijdrage wil leveren aan de financiering van de Koeientuin kan obligaties kopen. Woon je in de regio, dan krijg je ze terug in de vorm van boerderijproducten, zoals zuivel, vlees of een campingplek. Wie niet in de buurt woont, kan ze in euro's terugbetaald krijgen.

Voor meer informatie:
De Buitenplaats,
www.loeigoeiezuivel.nl

ren die op een duurzame, diervriendelijke en sociale manier geproduceerd wordt. En het moet ons gelukkig maken. Onze klantenkring is nu zo groot als we 10 jaar geleden voor ogen hadden. Dat was het moment dat we begonnen met eigen zuivel maken. Het aantal klanten kan nog wel iets groeien. Nu gaat alle melk die over is - ongeveer de helft

Zomerse milkshake

1 liter karnemelk
500 gram aardbeien
3 à 4 eetlepels honing
Kardemom naar smaak

Aardbeien in stukjes snijden en puren door ze door een zeef te drukken. Alle ingrediënten goed mengen door ze te schudden in een mengbeker.

van de 100.000 liter die we per jaar melken - naar de fabriek en wordt daar vermengd met melk van andere boerderijen. De melk wordt daardoor anoniem en ver weg gebracht. Wij willen regionaal leveren. Dan zijn we onderdeel van een gesloten systeem. ☺